

Významní kuklovskí rodáci

Juraj Papánek de Nyitra,

osvietenský historik, učenec, autor prvých zachovaných programových dejín Slovenska a Slovákov, ktorý obhajoval ich rovnoprávnosť v rámci Uhorska sa narodil v zemianskej rodine 1. 4. 1738 v Kuklove. Študoval v Mikulove, Bratislave a na uhorských univerzitách v Budíne, Jágri a Pátkostolí. Pôsobil ako kňaz v Tolne, Vörösmarte a v Olasze, na dnešných maďarsko-chorvátskych hraniciach medzi nemeckými a chorvátskymi osídlencami. Povolanie kňaza sa mu stalo jeho životným poslaním. Do literatúry vstúpil prvými dejinami slovenského národa vôbec – *Historia gentis Slavae - De regno regibusque Slavorum atque cum prisci civilis et ecclesiastici tum huius aevi statu gentis Slavae /1780/* Dejiny slovenského kmeňa - O kráľovstvách a kráľoch Slovákov, v ktorých Slovákom prisúdil veľkomoravskú aj cyrilometodskú tradíciu, bránil rovnoprávnosť Slovákov v Uhorsku, Slovákov považoval za pôvodné územie Slovanov a slovenčinu za pôvodnú "matku" slovanských jazykov. V 14 kapitolách najviac pozornosti venoval Veľkomoravskej ríši a jej najväčšiemu panovníkovi Svätoplukovi. Cyrilo-metodské dedičstvo a s ním spojené začiatky kresťanstva, o ktoré sa v jeho dobe usilovali historici viacerých národov, pripísal jednoznačne Slovákom. Najrozsiahlejšiu časť kapitoly o kresťanstve Slovákov tvorí pôsobenie Cyrila a Metoda na Veľkej Morave. Práve pod vplyvom jeho argumentov sa ešte za čias panovania Márie Terézie stali solúnski bratia oficiálnymi svätcami monarchie. Dielo je preniknuté národnou hrdosťou a zohralo významnú úlohu v slovenskom národnom obrodení, dalo podnet k založeniu Slovenského učeného tovaríšstva. Neskôr vyvolalo odozvu aj u mnohých slovenských vzdelancov, napr. u Juraja Sklenára, Juraja Fándlyho, Antona Bernoláka či Jána Hollého. Aj Ľudovít Štúr a jeho družina, ktorými národnouvedomovací proces na Slovensku vrcholí, sa opierali o jeho historické práce. Stalo sa učebnicou obrodeneckej generácie. Položil ním základy cyrilometodovskej a veľkomoravskej tradície. Teóriu o autochtónnosti Slovákov i Slovanov prijal i zakladateľ svetovej slavistiky P. J. Šafárik a v súčasnosti sa k nej prikláňa i časť jazykovedy. Síce sa po ňom nezachoval ani portrét, ale v celoživotnom odkaze nám zanechal veľké poučenie pre dnešok: "ak nezanikol národ, ktorý v ťažkých časoch reprezentovala navonok iba hŕstka vzdelancov, je isté, že nemôže zaniknúť národ, ktorý dnes reprezentujú milióny vzdelaných a sebavedomých ľudí, ktorí žijú vo vlastnom štáte". Zomrel 11. 4. 1802 v Olasze /Maďarsko/.